

Det Kongelige Olje- og Energidepartement

Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Forslag til veileder for utarbeidelse av regionale planer for vindkraft - høring

NTNU, Vitenskapsmuseet er positive til at det utarbeides regionale planer for vindkraft, selv om vi primært ønsker en nasjonal plan på linje med den som ble gjennomført for vannkraft. Den metodiske tilnærmingen for evalueringen av de biologiske kvalitetene i det foreliggende planutkastet er imidlertid helt utilstrekkelig. Vi imøteser her en målrettet satsning slik at det blir innsamlet et tilstrekkelig informasjonsgrunnlag av det biologiske mangfoldet i tilknytning til de ulike potensielle vindkraftparkene, noe som er helt nødvendig for å kunne gi en faglig tuftet rangering av de ulike prosjektene.

Generelt er vi reserverte i forhold til at en storstilt vindkraftutbygging kan sies å være miljøvennlig. I følge den nylig presenterte rødlista (Norsk Rødliste 2006) fra Artsdatabanken er arealendringer, og særlig fysiske naturinngrep, fortsatt den dominerende trusselen for vårt biologiske mangfold. De store arealbeslagene, med tilhørende infrastruktur (som fortsatt vil representere inngrep selv om vindmøllene etter hvert vil kunne fases ut), som de gjennomførte og planlagte vindmølleparkene vil medføre vil være med på å forsterke denne ugunstige utviklingen. I tillegg til arealbeslagene kommer forstyrrelsesaspektet og ikke minst kollisjonsrisikoen for sårbare fuglearter (jf. havørn på Smøla).

I internasjonal sammenheng representerer kyst- og fjellnatur vår de mest spesielle naturtypene. Her forekommer dessuten mange arter som Norge har et internasjonalt forvaltningsansvar for (såkalte "ansvarsarter"), dvs. arter der vi skal opprettholde gode og livskraftige populasjoner.

Presset på kystnaturen vår er spesielt stort i dag, og en storstilt utbygging med vindkraftanlegg innen de siste restene av våre urørte kystområdene vil være ytterst skadelig og langt fra miljøvennlig. I denne forbindelse har bruken av "villmarkskriteriet" (dvs. > 5 km fra nærmeste tyngre tekniske inngrep) i INON-verktøyet liten eller ingen relevans. Når det gjelder bevaring av biologisk mangfold, er det naturtilstanden som er vesentlig. Kvaliteten på naturtilstanden vil selvsagt kunne være avhengig av avstand fra tyngre tekniske inngrep, men den nødvendige buffersonens bredde vil variere, blant annet alt etter hvilke topografiske forhold det er på stedet og hvilke biologiske taksa (organismegrupper) en involverer. Overfokus på "de villmarksprega områdene", som i dag stort sett kun finnes innenfor kjerneområdene av noen av våre fjellområder, har ført til at vi har mistet mye "inngrepsfri" natur med tilhørende biologiske kvaliteter de senere åra, uten at dette har blitt gitt tilstrekkelig oppmerksomhet. Dette har ikke minst skjedd innen kystsonen.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: post@vm.ntnu.no	Erling Skakkes gt. 47	+47 73 59 21 45	Solveig Bakken
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 22 23	Tlf: +47 73 59 21 47

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlerenheten ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Ut fra biologiske hensyn er det presserende at en får satt alle nye og foreliggende vindmølleparker inn i en overordnet arealplanlegging av kystnaturen vår. En plan der de biologiske kvalitetene blir tillagt langt mer betydning enn hva som har vært tilfellet så langt. Skal Stortingets målsetning om stans i tapet av biologisk mangfold innen 2010 ha noen som helst troverdighet, er det nettopp kun gjennom nasjonale planer (jf. "Samla plan for vassdrag") at en kan sikre et representativt og tilstrekkelig stort mangfold av våre kystnaturtyper, med tilhørende arter, for framtida. Det er dessuten summen av tillatte inngrep, blant annet fra vindmølleparker, som vil kunne bli helt avgjørende i forhold til måloppnåelse om stans av utarming av vårt miljø. Vitenskapsmuseet mener derfor at det bør lages en nasjonal plan for den videre vindkraftutbyggingen, og ikke oppsplitte denne i regionale planer, der det overordnede nasjonale ansvaret lettere kan komme ut av fokus. Vindkraft kan ikke pårope seg å være en miljøvennlig energikilde uten at den videre utbyggingen skjer etter en slik nasjonal overordna arealplan, en plan som kan bidra til en mer forsvarlig sikring av biomangfoldet og spesielt vår sårbare kystnatur.

I det foreliggende utkastet til veileder er intensjonsnivået i forhold til å kartlegge det biologiske mangfoldet alt for lavt. En metodisk tilnærming her som "normalt skal baseres på eksisterende kunnskap", dvs. den informasjonen som er samlet i Naturbasen, er helt utilstrekkelig. For det første er det en meget stor lokal variasjon i det kvalitative og kvantitative bakgrunns materialet i det spredte bakgrunns materialet som foreligger. Det er ytterst påkrevd med en mer systematisk tilnærming i forhold til innsamlingen av data for å kunne foreta faglige evalueringer av de ulike objektene, noe som dessuten er helt nødvendig for å kunne rangere deres biologiske kvaliteter. Mye av informasjonen i Naturbasen har også for lengst "gått ut på dato". Med så raske endringer som nå skjer ute i norsk natur, trengs det en ajourført kartlegging av det biologiske mangfoldet, der en ikke minst inkluderer arter som Norge har et spesielt internasjonalt ansvar for når det gjelder å bevare levedyktige bestander ("ansvarsartene"), forut for denne planen. Dessuten er mange rødlistede dyre- og plante-taksa ikke kartlagt overhode innenfor de aktuelle planområdene. Vi imøteser derfor en skikkelig satsning på dette området, slik at vi kan sikre en forsvarlig oppfølging av Stortingets målsetning om stans av tap av biologisk mangfold, også i forhold til disse potensielt store miljøinngrepene.

Med hilsen

Kaare Aagaard
Seksjonsleder

Per Gustav Thingstad
Saksbehandler/forsker